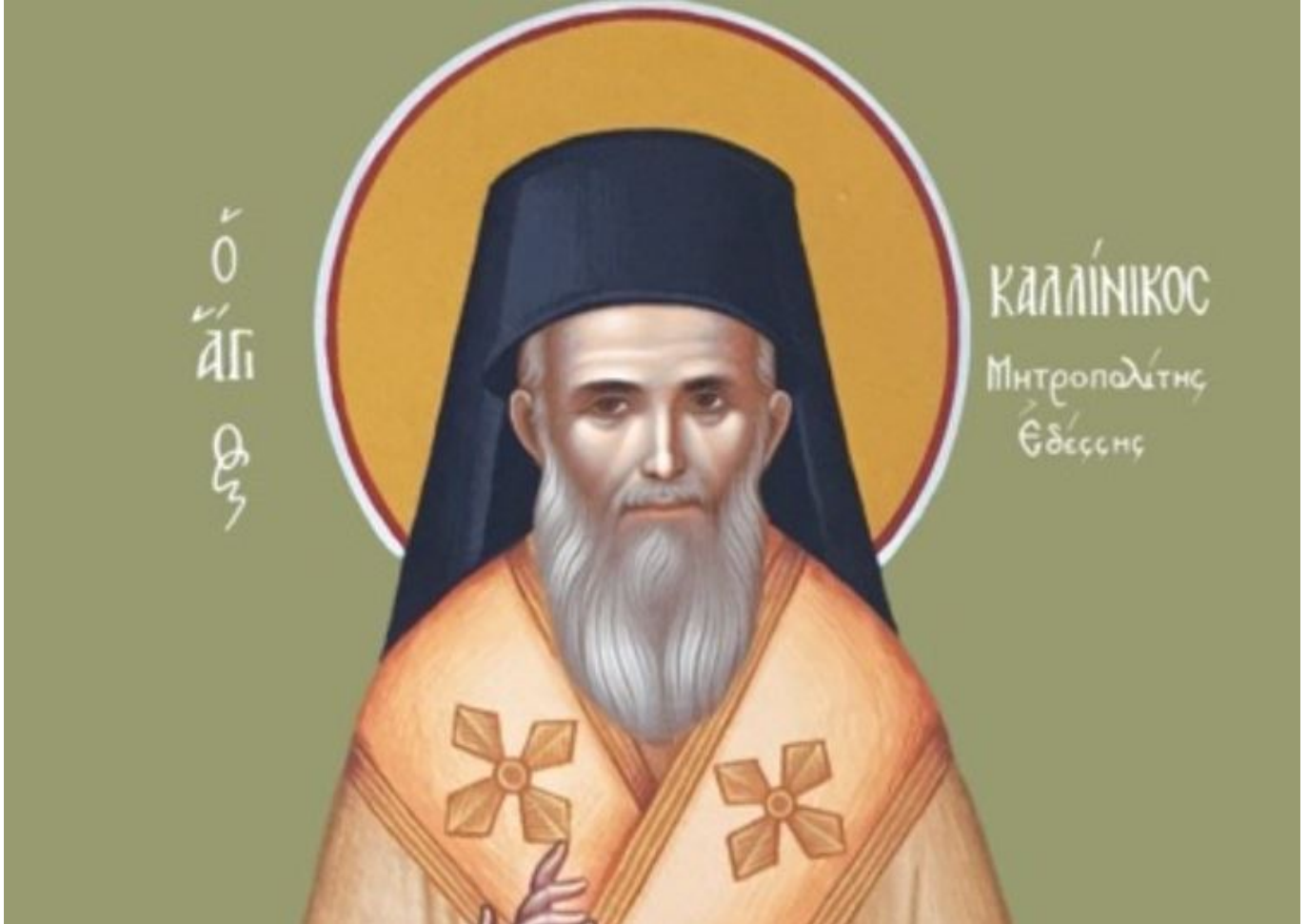

08/08/2024

8 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Εδέσσης

[/ Βίοι Αγίων](#)

Σήμερα η Εκκλησία τιμά τη μνήμη των Αγίων Αιμιλιανού Κυζίκου του Ομολογητού (9ος αιώνας) και Μύρωνος Κνωσού, του θαυματουργού (†350), ο οποίος γεννήθηκε επί Δεκίου, νοτιοδυτικά της Κνωσού, στην Κρήτη. Επίσης, σήμερα εορτάζεται η μνήμη του Αγίου Καλλινίκου, Μητροπολίτη Εδέσσης.

Ακολουθεί ο βίος του Αγίου Καλλινίκου από τον Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεο:

Τό Οικουμενικό Πατριαρχείο τήν 23η Ίουνίου 2020 μέ απόφασή του κατέταξε τόν

Μητροπολίτη Έδεσσης, Πέλλης και Άλμωπίας Καλλίνικο (1919-1984) στο άγιολόγιο τής Έκκλησίας και ή μνήμη του θά τιμάται τήν 8η Αύγούστου κάθε έτους, ήμέρα τής ένδόξου κοιμήσεώς του.

Όταν έκάρη μοναχός τό έτος 1957 επέλεξε τό όνομα Καλλίνικος όχι γιατί ήθελε νά λάβη τό όνομα κάποιου Έπισκόπου πού προηγήθηκε και έφερε τό όνομα Καλλίνικος (όπως συνηθίζεται στα έκκλησιαστικά πράγματα), αλλά για νά μιμηθί στην ζωή του τούς καλλινίκους Μάρτυρες και νά έχη καλούς άγώνες και νίκες. Και εκείνος αγαπούσε σέ όλη τήν ζωή του τούς μάρτυρες και όμιλούσε γι' αυτούς μέ ένθουσιασμό και έμπνευση.

Άξιώθηκα νά τόν γνωρίσω στο Άγρίνιο από τά μαθητικά μου χρόνια, όταν εκείνος ήταν Πρωτοσύγκελλος τής Ίεράς Μητροπόλεως Αίτωλίας και Άκαρνανίας, και μου είχε κάνει μεγάλη έντύπωση ή άσκητικότητα του, ή χαρά πού εξέπεμπε από τό πρόσωπό του και όλη του τήν ύπαρξη, ό γλυκός του λόγος, τό ζωντανό του κήρυγμα, τό έπικοινωνιακό του χάρισμα μέ τούς νέους, και πολλά άλλα.

Άργότερα, όταν ήμουν φοιτητής στην Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης έξελέγη Μητροπολίτης Έδεσσης, Πέλλης και Άλμωπίας και μετά τό πέρας τών σπουδών μου, και ένώ είχα προτάσεις νά προχωρήσω σέ ευρύτερες σπουδές για έπιστημονική και άκαδημαϊκή εξέλιξη, τά έγκατέλειψα όλα και προτίμησα νά μείνω κοντά του. Έπειδή ως φοιτητής σύχναζα στο Άγιον Όρος και συναναστρεφόμουν μέ διαφόρους άγίους Μοναχούς, εύρισκα στον Έπίσκοπο Καλλίνικο τά ίδια και περισσότερα γνωρίσματα μέ αυτούς, τόν αισθανόμουν ως έναν άγιορείτη Έπίσκοπο και έτσι έμεινα κοντά του μέχρι τήν τελευταία στιγμή του, πού έφυγε ή ψυχή του από τό σώμα του.

Τά χαρίσματά του και ή άσκητική βιοτή του μέ «αίχμαλώτισαν», γι' αυτό και μετά τήν κοίμησή του έγραψα τρία βιβλία.

Τό πρώτο βιβλίο τό έγραψα άμέσως μετά τήν κοίμησή του (1984) μέ τίτλο: Μαρτυρία ζωής, τό όποιο ήταν πράγματι μαρτυρία για τήν ζωή του Γέροντός μου, τόν όποιο έζησα από πολύ κοντά, τόσο κατά τήν ποιμαντική διακονία του ως Μητροπολίτου, όσο και κατά τήν περίοδο τής άσθενείας του, και τό έξέδωσε ή Ίερά Μητρόπολη Αίτωλίας και Άκαρνανίας μέ σημαντικό πρόλογο του τότε Μητροπολίτου Θεοκλήτου.

Τό δεύτερο όγκώδες βιβλίο δημοσιεύθηκε άργότερα (1998), όταν έγινα Μητροπολίτης, και έχει τίτλο: Κόσμημα τής Έκκλησίας και είναι ή ευρύτερη παρουσίαση του βίου και τής πολιτείας του.

Και τό τρίτο βιβλίο έκδόθηκε τό έτος 2015 και φέρει τόν τίτλο: Καλλίνικος,

Μητροπολίτης Έδέσσης, μία “όσια μορφή”. Τόν χαρακτηρισμό «όσια μορφή», τόν έδωσε γραπτώς ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαΐος. Αυτό τό βιβλίο είναι τρόπον τινά μία περίληψη τών προηγουμένων καί σέ μερικά σημεία υπάρχουν καί νέες προσθήκες.

Είμαι υποχρεωμένος νά υπογραμμίσω ότι γιά τόν μακάριο Μητροπολίτη Καλλίνικο όμίλησε καί έγραψε κατά καιρούς καί ό διάδοχός του Μητροπολίτης Έδέσσης, Πέλλης καί Άλμωπίας κ. Ίωήλ, Ίεροκήρυκάς του καί στενός συνεργάτης του, μάλιστα δέ έξέδωσε καί τίς ποιμαντορικές έγκυκλίους του, τίς όποιες χαρακτήρισε ως «άριστουργήματα». Διοργάνωσε στήν Ίερά Μητρόπολη Έδέσσης, μέ τήν συμπλήρωση τών είκοσι έτών από τήν κοίμησή του, έκδηλώσεις καί ειδική Ήμερίδα. Αφιέρωσε δέ πρός τιμήν του καί μία έκδοση τοϋ ήμερολογίου τής Ίεράς Μητροπόλεως του καί τόν τίμησε δεόντως μέ τό νά δημιουργήση στήν είσοδο τοϋ Ήπισκοπέιου τής Ίεράς Μητροπόλεως μία προθήκη μέ ιερά άμφιά του καί προσωπικά του άντικείμενα. Επίσης, ως διάδοχός του έκανε τήν πρόταση άγιοκατατάξεως στήν Ίερά Σύνοδο τής Έκκλησίας τής Έλλάδος καί βεβαίωσε τήν άγάπη τοϋ λαοϋ πρός τό πρόσωπό του καί τίς θαυματουργικές έπεμβάσεις του.

1. Από τό κατ' εικόνα στό καθ' όμοίωση

Κάθε άνθρωπος στήν ζωή αύτή εξέλισσεται από τήν βιολογική γέννησή του στήν αναγέννησή του μέ τό Βάπτισμα, τό Χρίσμα, τήν θεία Κοινωνία καί τήν έν γένει πορεία του μέχρι τήν κοίμησή του. Γι' αυτό δέν πρέπει νά έρμηνεύη κανείς τόν άνθρωπο από μία δεδομένη στιγμή ή από μία συγκεκριμένη φάση τής ζωής του, αλλά νά βλέπη σύνολη τήν παρουσία του στήν γή. Αυτό πρέπει νά γίνη καί μέ τόν άγιο Καλλίνικο.

Άν κανείς περιορίση τό όπτικό πεδίο μεμονωμένα στά πρώτα χρόνια τής ζωής του ή στά ένδιάμεσα ή άκόμη καί στά τελευταία, τότε είναι ένδεχόμενο νά τόν άδικήση, γιατί αύτός άναπτυσσόταν προοδευτικά καί ολοκληρωνόταν σταδιακά.

Ὁ μακάριος Ἱεράρχης εἶδε τό φῶς τοῦ ἡλίου στά Σιταράλωνα τοῦ Θέρμου Αἰτωλοακαρνανίας, ἔζησε τά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του στήν Αἰτωλοακαρνανία, ἰδίως στό Θέρμο καί τό Μεσολόγγι, ὅπου καί ἔκανε τά πρῶτα «πετάγματα» τῆς ποιμαντικῆς του δραστηριότητος, ἀλλά ὀλοκληρώθηκε καί τελειώθηκε στήν Μακεδονία καί συγκεκριμένα στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας, καί εἰδικότερα στήν ἔδρα τῆς Ἱεραῖς Μητροπόλεως, τήν Ἔδεσσα. Ἐπομένως, Αἰτωλοακαρνανία καί Πέλλα, Θέρμο, Μεσολόγγι, Ἀγρίνιο καί Ἔδεσσα, Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας καί Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας γνώρισαν τόν πολυτάλαντο καί χαρισματικό αὐτόν ἄνθρωπο καί Κληρικό.

Ἀλλά κι ἐγώ στό Ἀγρίνιο, ὅπου ἤμουν μαθητής στό Γυμνάσιο, γνώρισα τόν νεαρό τότε Πρωτοσύγκελλο, τόν ἀσκητικό, τόν ἀεικίνητο καί θερμουργό Ἱεροκήρυκα, ἀλλά τελικά τόν «ἀπήλαυσα» ὀλοκληρωμένο Ἐπίσκοπο καί Πνευματικό Πατέρα στήν Ἔδεσσα. Ἀξιῶθηκα ἀπό τόν Θεό νά εἶμαι ὁμορόφιος καί ὁμοτράπεζος μέ ἕναν τέτοιον χαρισματικό ἅγιο Ἐπίσκοπο, καί μάλιστα εἶχα τήν ἐξαιρετική εὐλογία ἀπό τόν Θεό νά τόν ὑπηρετήσω κατά τό ἐπτάμηνο διάστημα τῆς ἀσθενείας του, καί, κατά τήν προόρασή του, νά τοῦ κλείσω τά μάτια καί στήν συνέχεια νά τόν βιογραφήσω.

Ὁ ἄνθρωπος λαμβάνοντας τό κατ' εἰκόνα του ἀπό τόν Θεό πρέπει νά φθάση στό καθ' ὁμοίωση, ἤτοι τήν θέωση, καί τόν ἀγιασμό, ζώντας τίς «μεθελικιώσεις» τοῦ Χριστοῦ, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ', 13). Κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, τό κατ' εἰκόνα συνιστᾷ τό «εἶναι» καί τό «ἀεὶ εἶναι», καί τό καθ' ὁμοίωση συνιστᾷ τήν «σοφία» καί τήν «ἀγαθότητα». Ἡ πνευματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι συνέπεια τῆς ὁρμῆς, τήν ὁποία ἔβαλε μέσα του ὁ Θεός καί ἡ πορεία του εἶναι καρπός τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τῆς δημιουργίας του, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέτοχοι γάρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τήν ἀρχήν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν» (Ἐβρ. γ', 14). Αὐτή δέ ἡ ἐξέλιξη τῶν ἀνθρώπων εἶναι καρπός τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, διότι, κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο,

«Αὐτός οὖν ἐστί Θεός σαρκοφόρος καί ἡμεῖς ἄνθρωποι πνευματοφόροι».

Αὐτή ἡ πνευματική ἐξέλιξη συνέβη καί στόν μακάριο Ἱεράρχη. Ἄρχισε μέ τήν βίωση τῆς ἀγιορειτικῆς-ἀσκητικῆς ζωῆς ἀπό τά μικρά του χρόνια, τήν ὁποία τοῦ μετάγγισε ὡς πνευματικό αἷμα ὁ εὐλαβῆς Ἱερεὺς παπποῦς του, καί τήν ἀπόκτηση ὑγιοῦς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος• συνέχισε μέ τήν πρακτική ἐξάσκηση, τήν

ὅποια διδάχθηκε ἀπό τούς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας καί τούς Καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς • εἰσῆλθε στήν διοίκηση καί τήν ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας μέ ὀρμή, ζῆλο κατά Θεόν, θερμουργή ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία • καί τελείωσε τήν ζωή του μέσα σέ σιωπή, προσευχή, ἡρεμία, ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, κάτω ἀπό τήν Θεομητορική προστασία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιώτισσας, ἡ ὅποια τόν ἐπισκέφθηκε μέ δόξα στό κρεβάτι τοῦ πόνου καί τόν ἔκανε νά χαρῆ ὑπερβολικά.

Ὅσοι τόν γνώρισαν, ἰδίως ὡς Μητροπολίτη, πού εἶχε ἤδη ὠριμάσει πνευματικά, κάνουν λόγο γιά ἕναν «ἀσκητή Ἐπίσκοπο», ἕναν «διάφανο Ἱεράρχη», «μή ἐκ τοῦ τόπου σεμνυνόμενος, ἀλλά τόν τόπον σεμνύνων ἀφ' ἑαυτοῦ», μιά «ὄσια μορφή τῆς Ἐκκλησίας», ἕνα «κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας», ἕναν «ἅγιο ἄνθρωπο», ἕναν «ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ». Αὐτό θά φανῆ στά ἐπόμενα.

Δέν εἶναι δυνατόν νά περιγράψῃ κανεῖς πλήρως τήν ὅλη ζωή του, τά καρδιακά βιώματά του, τούς ἀλαλήτους στεναγμούς τῆς καρδίας του, τήν πυρφόρα καρδιακή ἀναφορά του στόν Θεό, τόν ἀδιάλειπτο ζῆλο του γιά τούς ἀδελφούς του κατά Χριστόν, τήν αὐτοπαράδοσή του στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, τήν πολυκύμαντη ποιμαντική διακονία του, τό ὄσιακό του τέλος!

Ἐξ ἀνάγκης θά περιορισθῶ στά πιό βασικά σημεῖα, τά ὅποια θά παρουσιασθοῦν κατά τρόπο συνοπτικό καί συναξαριακό.

2. Γέννηση, ἐκκλησιαστική μόρφωση καί σπουδές

Ὁ μακάριος αὐτός ἀνὴρ γνώρισε «ἀπό βρέφους τά ἱερά γράμματα» (Β΄ Τιμ. γ΄, 15). Γεννήθηκε σέ οἰκογένεια πατριαρχική μέ τήν λευϊτική παρουσία τοῦ παπποῦ του Ἀθανασίου, ἑνός ἱεροπρεποῦς Κληρικοῦ πού «πληγώθηκε» ἀπό τήν ζωή τοῦ Ἁγίου Ὅρους. Αὐτή ἡ πατριαρχική μορφή τόν ἐκπαίδευσε, ὅπως καί τά ὑπόλοιπα ἐγγόνια, μέ τό ἀγιορείτικο ἦθος, τήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας, τόν κάματο τῆς ἱερατικῆς διακονίας, τήν ἐκκλησιαστική λατρεία, τίς ἀκολουθίες τοῦ Μεσονυκτικοῦ ἀπό βαθέος ὄρθρου, τίς γονυκλισίες καί τίς νηστεῖες. Ἡ γιαγιά του Σπυριδούλα, μιά ἐξαγιασμένη Πρεσβυτέρα, τοῦ ἔδειχνε πληθωρική ἀγάπη, ὡς γνήσια ρουμελιώτισσα τόν μεγάλωσε μέ τήν ἀγάπη στήν Παναγία τήν Προυσιώτισσα καί τά ἄλλα μοναστικά κέντρα τῆς περιοχῆς, μέ νηστεῖες, ὄλονυκτίες, προσευχές. Ἡ εὐλογημένη αὐτή προμήτωρ ὑπενθύμιζε τήν γιαγιά τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Μακρίνα, γιά τήν ὅποια ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραφε: «Μακρίναν λέγω τήν περιβόητον, παρ' ἧς ἐδιδάχθημεν τά τοῦ μακαριωτάτου Γρηγορίου ῥήματα».

Οἱ εὐλαβεῖς γονεῖς του, Γεώργιος καί Αἰκατερίνη, τοῦ μετέδωσαν τήν πίστη στόν Θεό, τήν ἀγάπη στους ἀδελφούς, τήν κενωτική προσφορά σέ ὄλους, φίλους καί

έχθρους, τήν υπέρβαση τοῦ πόνου καί τῶν δερματίνων χιτώνων, τό ἀσκητικό ἦθος καί τήν ἐκκλησιαστική πολιτεία.

Ὡς μαθητής στό Θέρμο ἔτυχε ἀξιόλογης παιδείσεως ἀπό καθηγητές μέ ἦθος καί γνώση, μέ στέρεη φιλολογική παιδεία, πού τόν ἀνέδειξαν στήν ἐκκλησιαστική ζωή. Ὁ συμμαθητής του στό Γυμνάσιο Θέρμου τοῦ Ἄγρινιου, δικηγόρος Σωκράτης Στίγκας, ἔγραψε γι' αὐτόν: «ἀποτελεῖ κόσμημα διά τήν Ἐκκλησίαν μας».

Ὡς φοιτητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μαθήτευσε ὄχι μόνον στήν σοφία τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας, ἀλλά καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί τῆς χαρισματικῆς θεολογίας. Αὐτό τό ἀγνό «ἀγριολούλουδο» τῆς ρουμελιώτικης γῆς, ὅπως τόν ἀποκαλοῦσε ὁ καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας, δέν ἀλλοιώθηκε ἀπό τό εὐρωπαϊζόν, σχολαστικίζον καί προτεσταντίζον πνεῦμα πού βρῆκε στήν Ἀθήνα, ἀλλά παρέμεινε ἕνα κομμάτι τοῦ ἀγιορείτικου ἦθους καί τῆς ρωμηοσύνης πού συνάντησε στήν οἰκογένειά του καί τό χωριό του, στίς ἀκολουθίες τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας στό Μουρόσκλαβο.

Ἡ περιγραφή τοῦ συμφοιτητοῦ του, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου, κάνει λόγο γιά τό ὅτι τά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς Κατοχῆς διάβαζαν μαζί τό Εὐαγγέλιο στό Ζάππειο καί ἀναζητοῦσαν νά ἐπικοινωνήσουν μέ ἕναν ἀσκητή κοντά στήν Ἀθήνα, γιά νά μάθουν στήν πράξη τήν πνευματική ζωή. Κατά τήν ὁμολογία τοῦ μακαριστοῦ εὐσεβοῦς καί φιλοκαλικοῦ θεολόγου Βασιλείου Μουστάκη, στόν συμφοιτητή του Δημήτριο Ποῦλο «ἔβλεpes τόν ἀσκητικό ἄνθρωπο, μέ ὅλα τά σημάδια πάνω του τῆς τέλειος ἀφοσίωσης στόν Κύριο» καί ἦταν ἀπό τότε «ἕνα ἄκακο πρόβατο τοῦ Χριστοῦ», πού ἐπιδιδόταν στήν «προσευχή καί στίς ἀγαθοεργίες» καί «ἦταν μιά τόσο ὠραία ψυχή».

3. Στρατιωτική του θητεία στά ΛΟΚ

Κατά τήν διάρκεια τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, ὡς Ἱεροκήρυξ-θρησκευτική ὑπηρεσία στόν Λόχο Ὀρεινῶν Καταδρομῶν (37ης Ταξιαρχίας), ἐπέδειξε ἥρωικό πνεῦμα καί, κυρίως, ἐνδιαφερόταν γιά τό κήρυγμα ἐντός καί ἐκτός τοῦ Στρατοπέδου, γιά νά ἀρέση στόν πραγματικό «στρατολογήσαντα» αὐτόν, τόν Χριστό (Β΄ Τιμ. β΄, 4). Μέ μεγάλο ζῆλο ἔκανε ἱεραποστολικό ἔργο στόν στρατό, ὥστε ἕνας συστρατιώτης του νά ὁμολογήσει ὅτι «εἶχε μιά ζεστασιά στόν λόγο του καί πρό παντός σ' ἐκεῖνα τά σπινθηροβόλα μάτια του, πού χωρίς νά καταλάβω κυριολεκτικά μέ σαγήνευσε καί μέ ἔκανε νά θέλω ἡ συντροφιά του καί ἡ παρέα του νά εἶναι συνεχῆς καί νά διαρκῆ πολλή ὥρα». Εἶχε ἀποκληθῆ «ἱεραπόστολος τοῦ στρατιωτικοῦ ἀντισκῆνου».

Οἱ πόλεις καί τά χωριά ἀπό ὅπου πέρασε κατά τήν διάρκεια τοῦ χρόνου πού ἦταν

στρατιώτης, όπως ή Στυλίδα Λαμίας, ή Καστοριά κλπ. άκουσαν τόν νεαρό στρατιώτη νά κηρύττη στους Ναούς μέ ζήλο και αύταπάρνηση.

Ό τότε Έπιτελάρχης και άργότερα Στρατηγός του Γ΄ Σώματος Στρατού Κωνσταντίνος Τσολάκας του έγραψε άμέσως μετά τήν λήξη τής θητείας του στον στρατό: «Πάντα σ΄ ένθυμοῦμαι, διότι όταν σέ είχα μαζί μου μου δόθηκε ή εύκαιρία νά σέ καμαρώσω στην ύπέροχη προσπάθειά σου για τήν πίστιν και τήν Πατρίδα. Έγώ σου εύχομαι νά είσαι πάντα ο ίδιος και πάντα νά φωτίζης τούς άλλους μέ τήν δική Σου πίστιν και λαμπρότητα των αισθημάτων Σου».

Όλοι αγαποῦσαν τόν Δημήτριο Ποῦλο, εκτιμώντας τό φιλότιμό του, τήν απλότητα του χαρακτήρα του, τόν ζήλο του και τήν ανδρεία του.

4. Είσοδος στην Ίερωσύνη

Τόν άγιο Καλλίνικο τόν συγκινοῦσε ή λατρεία του Θεου και ή ποιμαντική διακονία του λαου και εκεί κατέθεσε όλα τά μεγάλα χαρίσματά του, ήτοι τόν ιεραποστολικό του ζήλο, τήν διοικητική μεγαλοφυία του στην Έκκλησία και τά άξιοποίησε μέ τίς περιοδεΐες του, τίς θεΐες Λειτουργίες στά πλέον δυσπρόσιτα χωριά και στά σπήλαια των άσκητών. Κατά τήν κουρά του σέ μοναχό επιθυμεί νά λάβη τό όνομα Καλλίνικος, γιατί θέλει σέ όλη τήν ζωή του νά μιμηθῆ τούς καλλινίκους Μάρτυρες, νά έχη πνευματικές νίκες.

Ό μικροκαμωμένος άσκητικός ιερομόναχος έγινε γνωστός σέ όλη τήν Ίερά Μητρόπολη Αίτωλοακαρνανίας, κατ΄ αρχάς ως λαϊκός Γραμματεός και Ίεροκήρυκας, μετά ως Πρωτοσύγκελλος αυτής, κάτω από τήν στοργή και τήν άγάπη του Γέροντός του Μητροπολίτου Αίτωλίας και Άκαρνανίας κυροῦ Ίεροθέου, και άργότερα κάτω από τήν άγάπη του Τοποτηρητου τής Ίερας Μητροπόλεως μακαριστου Άρτης Ίγνατίου και μετέπειτα κάτω από τήν άγάπη του μακαριστου Μητροπολίτου του Θεοκλήτου. Λειτουργοῦσε συνεχώς και όμιλοῦσε διαρκώς μέ προφητική ένάργεια, άφοῦ, όπως έλεγε, ή δόξα των Άποστόλων είναι «τό άσίγητο κήρυγμα», διοργάνωνε πανηγύρεις και λατρευτικές έκδηλώσεις, έκδαπανήθηκε κυριολεκτικά στην ποιμαντική διακονία τής μεγάλης αυτής Ίερας Μητροπόλεως, άναδεικνύοντας άξιους Κληρικούς μέ ζήλο, αύταπάρνηση και εκκλησιαστικό φρόνημα.

Και όλα αυτά τά έκανε χωρίς νά αφήση τήν άσκητική ζωή, τό άγιορείτικο ήθος, παρασκευάζοντας έτσι τόν έαυτό του «θύμα και ιερεΐον προσάγειν αυτόν, διά τής μυστικής ιερουργίας», όπως θά έγραφε ο άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης. Στο μικρό δωμάτιο του σπιτιου του στο Μεσολόγγι, πού είχε διαμορφωθῆ ως ένα μικρό καλογερικό κελλί, κοιμόταν τίς λίγες ώρες, πού είχε στην διάθεσή του για

ξεκούραση, πάνω στο στρατιωτικό ράντζο. Σέ αυτό τό κελλί άγρυπνοΰσε προσευχόμενος στόν Θεό γιά τήν ένίσχυση στόν άγώνα του καί τήν φώτιση τών Κληρικών, μοναχών καί λαϊκών τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Αίτωλίας καί Άκαρνανίας..

5. Ή έπισκοπική του διακονία

Μετά από χρόνια, στήν κατάλληλη ήλικία, ό Θεός τόν άνέδειξε «έπί τήν λυχνίαν» γιά νά λάμψη «πάση τῇ οίκίᾳ» (Ματθ. ε΄, 15), τόν κατέστησε Έπίσκοπο καί Μητροπολίτη τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Έδέσσης, Πέλλης καί Άλμωπίας. Ό χειροτονήσας Άρχιερεύς, κατά τήν χειροτονητήρια προσφώνησή του, τόν άποκαλεΐ «άπλοΰν, λιτόν, άσκητικόν, άνεπιτήδευτον», έπαινεΐ τίς σπάνιες άρετές του, τήν πίστη του, τήν «αγιότητα καί τήν καθαρότητα όσιακήν», τόν «άσίγαστον θεΐου έρωτα», «τήν ύποδειγματικήν άκτημοσύνην καί άφιλοχρηματίαν» καί πολλά άλλα.

Καί εκείνος στόν χειροτονητήριο λόγο του ζητᾶ από τόν χειροτονοΰντα Άρχιερέα νά δεηθῆ, ώστε τό πϋρ τοϋ Παναγίου Πνεύματος νά τόν καθάριση καί νά άνάψη έντός του «πυρκαϊάν αγάπης πρός τόν Σωτήρα καί Λυτρωτήν Χριστόν καί τήν Άγίαν Του Έκκλησίαν». Άκόμη, έπιθυμεΐ νά καῆ ως λαμπάδα «διά τήν δόξαν τοϋ Έσταυρωμένου Ίησοϋ Χριστοϋ». Στο τέλος ζητᾶ τήν προσευχή του γιά νά εισέλθη μαζί μέ τό ποΐμνιό του στήν Βασιλεία τών Οϋρανών.

Κατά τόν ένθρονιστήριο λόγο του στόν Καθεδρικό Ναό τής Άγίας Σκέπης Έδέσσης αναλογίζεται κατά τρόπο πατερικό καί θεολογικό ότι «ό κλῆρος τοϋ Έπισκόπου δέν εΐναι θρόνος, αλλά σταυρός. Ό Έπίσκοπος άνεβαΐνει πρῶτον εΐς τόν Γολγοθᾶν» καί εκφράζει τήν έπιθυμία του νά ύπηρετήση καί όχι νά ύπηρετηθῆ. Συνδέει, δηλαδή, τήν άρχιερατική διακονία μέ τόν Γολγοθᾶ, καί αισθάνεται ότι ό Άρχιερεύς εΐναι φορέυς τής μαρτυρικής άρχιερωσύνης τοϋ Χριστοϋ». Σκέπεται δέ, κατά τήν λαμπρή εκείνη τελετή τής ένθρονίσεως, τήν μεγάλη ήμέρα τής κρίσεως ότι «τρέμων καί γυμνός» θά παρασταθῆ «πρό τοϋ βήματος τοϋ Χριστοϋ, τοϋ Κριτοϋ τής οίκουμένης». Έδῶ φαίνεται ή έσχατολογική προοπτική τής Άρχιερωσύνης.

Άπό τήν πρώτη ήμέρα αρχίζει τήν ποιμαντική διακονία του στήν Ίερά Μητρόπολη Έδέσσης, Πέλλης καί Άλμωπίας μέ ύψηλό αίσθημα εϋθύνης, μέ πατερικό φρόνημα, μέ εκκλησιαστική συνείδηση, μέ άσκητικό ήθος, μέ εϋαγγελικό τρόπο, μέ άποστολικό ζήλο, γνωρίζοντας τόν λόγο τοϋ Μεγάλου Βασιλείου ότι «ή τών πλειόνων έπιμέλεια, πλειόνων έστίν ύπηρεσία». Ή προηγούμενη πείρα τής διοίκησης τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Αίτωλίας καί Άκαρνανίας τόν βοηθᾶ νά ποιμαΐνη «τό ποΐμνιον αϋτοϋ μετ΄ έπιστήμης, αλλά μή έν σκεύεσι ποιμένος άπέΐρου» καί αναδειχθηκε «πολιός έν νεότητι», κατά τόν άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο.

Γιά τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ἀρχιερατικῆς του ζωῆς εἶμαι αὐτόπτης καί αὐτήκοος μάρτυς τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας καί παρακολουθοῦσα ἐνεὸς τό ἔργο ἐνός ἀξίου διαδόχου τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων, ἐνός ἀγίου Ἱεράρχου, πού εἶναι εἰς τύπον καί τόπον τοῦ Χριστοῦ, ἐνός ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Ἔβλεπα τὴν «προκοπήν» του «τὴν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ καί τὴν εὐταξίαν τῶν Ἐκκλησιῶν», γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὸν λόγο τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ὡς ἄριστος καί κατανυκτικὸς ἱεουργὸς θέτει ὡς βάση τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας τὴν θεία Λειτουργία, μέ τὴν ὁποία ἀγιάζεται ὁ ἴδιος καί ἀγιάζει τὸν λαό. Ἡ θεία Λειτουργία εἶναι τό «πανηγύρι» του, ἡ ζωὴ του, ἡ ἀναστάσιμη βιοτὴ του. Προσπαθεῖ νὰ μύση τὸν λαὸ στό μεγαλεῖο της καί τὴν οὐράνια ἀτμόσφαιρά της. Εἶναι σύννους κατὰ τὴν θεία Λειτουργία, δέν ἀνέχεται συζητήσεις, παραλείψεις καί ἀπροσεξίες καί ἐκδηλώνει τὴν δυσαρέσκειά του μέ τό «Κύριε, ἐλέησον!». Ἔχει αἴσθησις ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι «σύνοδος οὐρανοῦ καί γῆς» μία ἐσχατολογικὴ μυσταγωγία πού βιώνεται κατὰ τὸν βαθμὸ τῆς συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ στὴν καρδιά, κατὰ τὸν ἅγιον Μάξιμον τὸν Ὁμολογητὴ.

Δέν τελεῖ θεῖες Λειτουργίες μηχανικά καί ἐθιμοτυπικά, ἀλλὰ προετοιμάζεται ἀσκητικά καί προσεύχεται καρδιακά. Ἐτοιμάζεται ἀπὸ τὴν προηγουμένη ἡμέρα, προσεύχεται κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νύκτας, συγκεντρώνει τὸν νοῦ του, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν του τὸν λόγο τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «φιλοσοφοῦμεν ἐφ' ἡσυχίας», καί ἀναμένει τὴν μετοχὴ του στὴν θεία Λειτουργία ὡς μύση στὰ ἄνω. Ζῆ ὅλη τὴν ἐβδομάδα καί τὴν παραμονὴ τῆς θείας Λειτουργίας ὡς ἀσκητῆς, ἐκφράζοντας τό «βασιλικὸ χάρισμα», τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Βαπτίσματος.

Προετοιμάζεται ὡσάν νὰ πηγαίνει σὲ γάμο μυστικὸ μέ τὸν Θεό, τὸν Ὅποιον ἀγαποῦσε πολὺ. Καί αὐτὸ φαίνεται μπροστὰ στὴν Ἁγία Τράπεζα ἀπὸ τὴν προσοχὴ του καί τὴν εὐκατάνυκτη καρδιά του, τὸν ὅλο τρόπο τῆς παρουσίας του. Τὰ ἀρχιερατικά του ἄμφια χάνουν τὴν ἐξωτερικὴ λάμψη τους κάτω ἀπὸ τὴν κατανυκτικὴ καί ταπεινὴ παρουσία του, τὰ ὑλικά ὑποτάσσονται στὸν «δριμύ καί ἀφόρητον πόθον τῆς ψυχῆς» τοῦ εὐλαβοῦς ἱεουργοῦ, σύμφωνα μέ τὸν λόγο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Τό κήρυγμά του κατά τήν θεία Λειτουργία εἶναι μυσταγωγικό, εὐαγγελικό, ἀφυπνιστικό, ἀγιολογικό, μαρτυρικό, ἐσχατολογικό, ἐν τέλει προφητικό. Ὅπως ὁμολογεῖ αὐτήκοος μάρτυς, ὁ μοναχός Θεολόγος Ἰβηρίτης, «τό κήρυγμά του ἔχει κάτι ἀπό τήν Χάρη τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, πού τόσο ἀγαποῦσε καί συχνά ἀνέφερε στίς ὁμιλίες του». Ὡς «μικρόσωμος, ἀσκητικός καί μειλίχιος, μιλοῦσε ἀπλά καί πατρικά». Ἐνίοτε ὕψωνε τήν φωνή του προφητικά, ἀλλά πάντοτε ἦταν πατρικός, παρακλητικός καί πατερικός.

Τό κήρυγμά του προσφέρει ἐλπίδα, ἀκόμη καί ὅταν ὁμιλῇ γιά τόν θάνατο καί τήν μνήμη τοῦ θανάτου. Ὁ λόγος του πέφτει σάν μιᾶ ἡσυχη βροχή στίς καρδιές τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὁποῖοι δέν ἤθελαν νά σταματήσουν νά ὁμιλῇ, προσκολλῶνταν πάνω στόν γλυκύτατο λόγο του, γιατί ἀπό τό στόμα του ἐξέρχονταν «λόγοι χάριτος» καί σοφίας.

Δίνει μεγάλη βαρύτητα στήν ἐκλογή καί χειροτονία καταλλήλων Κληρικῶν πού θά τελοῦν τά ἱερά Μυστήρια καί θά ποιμαίνουν τόν λαό, θά εἶναι καλοί Ἱερεῖς «τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου».

Τηρεῖ τούς ἱερούς Κανόνες γιά τήν ἀξία εἰσδοχή τῶν Κληρικῶν στήν ἱερωσύνη, ἀγρυπνεῖ πρό τῆς χειροτονίας προσευχόμενος στόν Θεό, εἶναι κατανυκτικός κατά τό Μυστήριο τῆς χειροτονίας, προσφωνεῖ τόν ὑποψήφιο Κληρικό μέ δάκρυα στούς ὀφθαλμούς, ἀναλογίζεται τήν δική του παρουσία καί ἀπολογία στό φοβερό βῆμα τοῦ ἀδεκάστου Θεοῦ καί μετά φόβου ἀπαγγέλλει τίς σχετικές εὐχές, ἡ δέ γλυκεία καί ἀπαλή ἀπαγγελία τῶν σχετικῶν λειτουργικῶν φράσεων καθηλώνει καί μυσταγωγεῖ τό ἐκκλησίασμα. Χαίρεται ὑπερβολικά γιά τήν χειροτονία καλῶν Κληρικῶν καί τούς παρακαλεῖ νά εἶναι «ἀναμμένες λαμπάδες μπροστά στό ἱερό θυσιαστήριο καί μάρτυρες ὑπερασπίσεώς του στήν Μέλλουσα Κρίση».

Ἡ ἀγάπη του πρός τούς Χριστιανούς εἶναι μαρτυρική, κατά τό πρότυπο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως καί Ποιμένος Χριστοῦ. Δέχεται καθημερινῶς στό Γραφεῖο του πολλούς Χριστιανούς ὡς ἀπλός Ἱερεύς, χωρίς τά διακριτικά γνωρίσματα τοῦ Ἐπισκόπου, καί μερικοί πού εἰσέρχονται στά Γραφεῖα γιά πρώτη φορά τόν ἐκλαμβάνουν ὡς ἕνα Κληρικό τῶν Γραφείων. Ἐπισκέπτεται τά χωριά, τίς πλατεῖες, τά Σχολεῖα, τά Στρατόπεδα, τά Οἰκοτροφεῖα, τά Γηροκομεῖα, τά Νοσοκομεῖα, τά Κατηχητικά Σχολεῖα, τίς ἀγιογραφικές συνάξεις πάντοτε μέ σεμνότητα καί μέ γλυκύ λόγο. Μέ ἀπλότητα εἰσέρχεται στά σπίτια γιά νά εὐχηθῇ στούς ἀνθρώπους καί τούς ὠφελεῖ μέ τόν ἰλαρό λόγο του καί ταπεινό φρόνημά του. Ὁ παρηγορητικός του λόγος εἶναι θαυμαστός, ἡ προσήνειά του ἐκπληκτική. Σέ ὅλα αὐτά σχεδόν πάντοτε τόν ἀκολουθοῦσα.

Ποιμαίνει τόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ φόβο Θεοῦ καί ὑψηλή ἐκκλησιαστική συνείδηση, πατερικό φρόνημα καί ὀρθόδοξη διδασκαλία, γνωρίζοντας «τά σκεύη τῆς ἐκλογῆς καί κεχρημένος αὐτοῖς πρός τήν λειτουργίαν τῶν ἁγίων», γιά νά ἐκφρασῶ κατά τόν Μέγα Βασίλειο.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς Κληρικούς καί τούς Χριστιανούς μέ ποιμαντορικές ἐγκυκλίους πού εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου καί τῆς διοικητικῆς του πείρας, ἀλλά καί ἔκφραση τῆς ἀπλῆς του πίστεως στόν Θεό καί τῆς ἀγάπης του στήν Ἐκκλησία καί τήν παράδοσή της. Ἡ ἔκφραση τοῦ γραπτοῦ λόγου του εἶναι δωρική, δυνατή, ἀύθεντική.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς ἀνθρώπους μέ ἐπιστολές. Εἶναι ἀνυπέρβλητος ὡς ἐπιστολογράφος. Ἐφαρμόζει πλήρως τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὅτι οἱ ἐπιστολές πρέπει νά διαθέτουν τίς ἀρετές τῆς συντομίας, τῆς σαφήνειας καί τῆς χάριτος. Γράφει ὅπως ὁμιλεῖ, διατηρώντας τήν ἀπλότητα τῆς ἔκφρασης, χωρίς ὑπερβολικά καλλωπιστικά ἐπίθετα, κατά τήν προτροπή τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «ταῖς ἐπιστολαῖς μάλιστα τηρητέον τό ἀκαλλώπιστον καί ὅτι ἐγγυτάτω τοῦ κατά φύσιν».

Ἔτσι, οἱ ἐπιστολές του, πού εἶναι μνημεῖα γραπτοῦ λόγου, διακρίνονται γιά τήν ἀπλότητα τῆς ἔκφρασης, τήν συντομία καί περιεκτικότητα, τήν ἀκριβολογία, τήν ἀμεσότητα, τήν ἐκφραστικότητα, τήν εἰλικρίνεια, τήν διακριτικότητα, τήν εὐαισθησία, τήν ἐξομολογητικότητα, τήν παραμυθητικότητα. Σέ ὅλα αὐτά ἐκφράζεται ὁ ὑγιής ψυχικός του κόσμος, τό ἐκκλησιαστικό του φρόνημα, ἡ ἀγαπῶσα καρδιά του καί ἡ ὑψηλή εὐφυΐα του.

Αἰσθάνεται ἀγιορείτης, κατά τήν καρδιά, γιατί μεγάλωσε μέ ἀγιορεῖτες Πατέρες πού ἐπισκέπτονταν τό χωριό του Σιταράλωνα καί θαύμαζε τήν πείρα τῶν Γερόντων καί τήν σιωπή τῶν ὑποτακτικῶν, καί ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι «ἕνας Κληρικός εὐεργετημένος ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος». Ὡς κατά πνεῦμα ἀγιορείτης ἐπισκέπτεται τό Ἅγιον Ὄρος μέ ἀπόλυτο σεβασμό, μέ δέος καί τιμή, μέ σιωπή καί ἀγάπη, μέ κατάνυξη καί δάκρυα. Συμμετέχει σέ ἀγρυπνίες ὡς ἕνας ἀγιορείτης Ἐπίσκοπος, ἰστάμενος δέ στόν δεσποτικό θρόνο ὁμοιάζει ὡς ἕνας ἐρημίτης μοναχός μέ τό λεπτοκαμωμένο καί ἀσκητικό του σῶμα καί τό κατανυκτικό του ὕφος, ὡς μιά βυζαντινή ἀγιογραφία. Γίνεται ἀντικείμενο θαυμασμοῦ τῶν ἀγιορειτῶν Πατέρων.

Ὁ μακαριστός π. Θεόκλητος Διονυσιάτης μοῦ εἶπε: «Ὁ Γέροντάς σου ἀντέχει σέ μοναχικά κριτήρια. Ὑπάρχουν πολλοί καλοί Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι, ὅμως, δέν ἀντέχουν στά μοναχικά κριτήρια».

Ὁ μακαριστός Ἡγούμενος π. Γεώργιος Γρηγοριάτης (Καψάνης) τόν εὐλαβεῖτο ἀπεριόριστα, τόν θεωροῦσε ἡσυχαστή Ἱεράρχη, πού συνδύαζε θαυμαστῶς ἡσυχασμό, ποιμαντική διακονία καί ἱεραποστολικό ἔργο, πού εἶναι συνδυασμός δυσεύρετος καί ὁμολογεῖ: «πῶς νά λησμονήσωμεν τό πρᾶον, τό ἀνεξίκακον, τό φιλάνθρωπον, τό προσηνές, τό κατανυκτικόν, τό σοβαρόν, τό ἀπλοῦν τῆς ἀγίας προσωπικότητός του;». Ἐνας Σέρβος μοναχός, ὁ Στέφανος ἀπό τά φρικτά Καρούλια, ὅταν τόν εἶδε, εἶπε: «Αὐτό εἶναι ἅγιο Ἐπίσκοπο, εἶναι πολύ ταπεινό. Εἶδα Ἅγιον Πνεῦμα στό κεφάλι του».

Περιέρχεται μέ ταπεινό φρόνημα καί ιδιαίτερο σεβασμό τά Μοναστήρια, τίς Σκῆτες καί τίς Καλύβες τοῦ Ἁγίου Ὄρους, συζητᾷ μέ τούς μοναχοὺς γιά πνευματικά θέματα. Τόν σέβονται ὁ ἅγιος Παΐσιος, ὁ π. Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, ὁ π. Ἐφραίμ Φιλοθείτης, ὁ π. Γαβριήλ Διονυσιάτης, ὁ π. Γεράσιμος ὁ Μικραγιαννανίτης, ὁ π. Σπυρίδων (Ξένος) Νεοσκητιώτης καί πολλοί ἄλλοι.

Ὁ μοναχός π. Θεολόγος Ἰβηρίτης μαρτυρεῖ: «Ἐπισκεπτόταν συχνά τό Ἅγιον Ὄρος. Τήν τελευταία φορά πού χοροστάτησε σέ πανηγυρη Μονῆς, ἀντί γιά ἀφηρημένα ἐγκώμια, στήν πανηγυρική τράπεζα μίλησε γιά τήν ἀνατροφή πού πῆρε. Πῶς ἡ γιαγιά-πρεσβυτέρα τόν ξυπνοῦσε τά μεσάνυχτα, νά κάνει μετάνοιες, γιά νά μήν ἀφιερώνει ὅλη τήν νύχτα στόν ὕπνο. Πῶς στό σπίτι τους ὑποδέχονταν τούς περιοδεύοντες μοναχοὺς. Ποιά ἐντύπωση ἄφησε στήν καρδιά τοῦ μικροῦ Δημήτρη ἡ παρουσία τους καί ἡ σιωπή τοῦ ὑποτακτικοῦ μπροστά στό γέροντά του. Καί πολλά ἄλλα. Στό τέλος τῆς πανηγύρεως οἱ παρόντες μοναχοί κατέληξαν: “Αὐτός εἶναι δεσπότης. Αὐτόν νά καλοῦμε στίς πανηγύρεις”».

6. Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας

Ἐχει ἀπό πολλά χρόνια, ἀπό τότε πού ἦταν λαϊκός καί Πρεσβύτερος, ἰσχυρή πνευματική φιλία μέ πνευματικούς Κληρικούς, κατά τό ψαλμικό «ἐμοί δέ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαί αὐτῶν» (Ψαλμ. 138, 17). Μεταξύ τῶν ἐκλεκτῶν φίλων συγκαταλέγεται ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ὑδρας Ἱερόθεος, μέ τόν ὁποῖο συζητοῦσαν πνευματικά καί ἐκκλησιαστικά θέματα, ὁ ὁποῖος καί ὁμολογεῖ: «Γνωρίζω τόν Μητροπολίτη Ἐδέσσης κ. Καλλίνικον καλῶς ἀπό τῶν χρόνων τῶν μαθητικῶν ἐδράνων καί δύναμαι νά διακηρύξω, χωρίς οὐδεμίαν διάθεσιν ὑπερβολῆς, ὅτι ἀποτελεῖ κόσμημα καί καύχημα τῆς Ἱεραρχίας».

Ἄλλος πολύτιμος καί καρδιακός πνευματικός του φίλος, καί μάλιστα ὁ πρῶτος εἶναι ὁ μακαριστός Ἀρχιμ. π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, μέ τόν ὁποῖον ὁμιλοῦσαν σχεδόν καθημερινῶς. Ὁ ἴδιος σέ ἐπιστολή του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ἦτο δι' ἐμέ ἐκ τῶν προσφιλεστάτων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ». Τόν χαρακτηρίζει «ἀδελφόν»

καί «ἐπιστήθιον φίλον του». Σέ κείμενό του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ταπεινοῦ φρονήματος, πραότητος, εὐγενείας, σεμνότητος, ἀνεξικακίας, ἐργατικότητος, ἀφιλαργυρίας». Θεωρεῖ ὅτι «ἐκόσμησε τήν Ἐκκλησίαν». Ἀκόμη, ὡς Ἐπίσκοπος συνδέθηκε μέ ἀδιατάρακτη ἀδελφική φιλία μέ τόν μακαριστόν Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κυρό Σεβαστιανό, ὁ ὁποῖος τόν θεωροῦσε «ἅγιον Ἱεράρχην» καί ὑπολόγιζε πολύ τήν γνώμη του.

Ὡς Μητροπολίτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει καί στά Συνοδικά ὄργανα, ἤτοι τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, τήν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο καί τίς Συνοδικές Ἐπιτροπές καί μάλιστα σέ δύσκολες περιόδους. Ἀποφεύγει ἐπιμελῶς τά παρασκήνια, τίς ὀμαδοποιήσεις, τίς ἀντιπολιτευτικές ἐνέργειες. Συμμετέχει στίς Συνεδριάσεις μέ τόν διακριτικό λόγο, περισσότερο μέ τήν ἔλλογη σιωπή, κυρίως δέ μέ τήν ἐσωτερική προσευχή. Ὑποστηρίζει τίς ἀπόψεις πού θεωρεῖ ὅτι εἶναι δίκαιες ἀπό ὅπουδήποτε καί ἂν προέρχωνται. Σέβεται τό ἱερό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, γνωρίζοντας «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστίν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καί ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Α΄ Τιμ. γ΄, 15) καί ἀναγνωρίζει τά λάθη πού διαπράττονται. Δέν μεταφέρει στούς συνεργάτες του τά ὅσα διαδραματίζονται σέ ἐκρηκτικές Συνεδριάσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κάποτε, ὕστερα ἀπό δύσκολη Συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῖς Συνόδου μοῦ ἔγραψε: «Ἐν πρᾶγμα ἀρχίζω ἐκ τῶν πραγμάτων νά βλέπω: Δυστυχῶς, ζητοῦμεν λύσιν τῶν προβλημάτων μας ἀπό τούς ἀνθρώπους καί λησμονῶμεν ὅτι μόνον ὁ Θεός μᾶς ἀγαπᾷ καί μᾶς προστατεύει. “οὐκ ἐστίν ἐν ἄλλῳ οὐδενί ἡ σωτηρία”. Αὐτόν τόν Χριστόν ἄς ἀγαπήσωμεν καί τά ἄλλα τά κανονίζει Ἐκεῖνος... Σέ παρακαλῶ γονάτισε καί παρακάλεσε τόν Ἰδρυτήν τῆς Ἐκκλησίας νά βοηθήσῃ τόν Ἐπίσκοπόν σου, τήν Ἐκκλησίαν Του».

7. Ἡ ἀσθένεια καί ἡ ὀσιακή τελείωσή του

Μετά ἀπό θεοφιλῆ ποιμαντορία καί κοπιώδη διακονία, ἀναλισκόμενος στό ἔργο τῆς προσφοραῖς, προσβάλλεται ἀπό τήν ἀσθένεια τοῦ καρκίνου, μέ τήν μορφή ὄγκου στόν ἐγκέφαλο. Πάντοτε εἶχε μνήμη θανάτου, ἀναλογιζόταν τό φθαρτό τῆς ζωῆς. Πάντοτε θεωροῦσε ὅτι τό μόνο ρῆμα πού ἔπρεπε νά γνωρίζουμε καί νά κλίνουμε σέ ὅλες τίς πτώσεις του εἶναι τό ρῆμα φεύγω, φεύγεις, φεύγει, φεύγομεν, φεύγετε, φεύγουσι. Πάντοτε ὁμιλοῦσε γιά τόν θάνατο ὡς ἕναν μεγάλο ὕπνο καί ἐπαινοῦσε τούς Μάρτυρες πού θυσιάζονταν γιά τόν Χριστό καί διηγεῖτο κλαίγοντας τήν κοίμηση τοῦ ἀββᾶ Σισῶη τοῦ μεγάλου, εὐχόμενος παρόμοια τελευτή. Ἐπειτα, καλεῖται καί αὐτός νά δοκιμάσῃ τήν ἀσθένεια καί τόν θάνατο στά ὄρια τῆς προσωπικῆς του ζωῆς. Ἀφήνεται κυριολεκτικά στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ,

προετοιμαζόμενος για την συνάντησή του με τό δικό του «άφεντικό», όπως αισθανόταν τόν Θεό.

Μέ τις πρώτες ιατρικές γνωματεύσεις αντιλαμβάνεται πλήρως την κατάστασή του και προετοιμαζόμενος για την συνάντηση με τόν Θεό, έν ὄψει μάλιστα ἐγχειρίσεως πού θά γινόταν στόν ἐγκέφαλο, προβαίνει σέ δύο ἐνέργειες, ἔνδειξη ὄχι μόνον καλοῦ Κληρικοῦ, ἀλλά καί ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ.

Ἡ πρώτη ἐνέργειά του εἶναι νά κάνη γενική ἐξομολόγηση τῆς ζωῆς του σέ γνωστό του Πνευματικό, καί μάλιστα αὐτήν τήν ἐξομολόγηση τήν χαρακτηρίζει ὡς «μπάνιο» καί χαίρεται σάν μικρό παιδί.

Ἡ δεύτερη ἐνέργειά του εἶναι νά ὑπαγορεύση τήν διαθήκη του σέ συμβολαιογράφο, γιατί θέλει νά εἶναι «πανέτοιμος» ὅπως ἔλεγε για τήν μετάβασή του ἀπό τά φθαρτά στά ἄφθαρτα, ἀπό τά ἐπίγεια στά οὐράνια, ἀπό τά λυπηρά στά χαρμόσυνα. Στήν διαθήκη του, μετά τις ὁδηγίες πού δίνει για τήν κηδεία καί τόν τάφο του καί ὅπου κατ' ἐντολή του θά γραφόταν: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν», δηλώνει ὅτι δέν ἔχει ἀκίνητη καί κινητή περιουσία, δίνει ὁδηγίες για τήν ἐξόδιο ἀκολουθία του καί ὀρίζει ποῦ θά δοθοῦν τά ἐλάχιστα ἀρχιερατικά του ἄμφια καί τά προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐκφράζει τις εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνη του στούς συγγενεῖς του, τούς εὐεργέτες του καί τούς συνεργάτες του. Ἔπειτα, ζητᾶ συγγνώμη ἀπό ὅσους τυχόν ἐπίκρανε καί δίνει συγχώρεση «ἀπό καρδίας» σέ ὅσους τυχόν ἐκεῖνος λύπησε καί τελειώνει τήν διαθήκη του ὡς ἐξῆς:

«Τέλος, ἐκφράζω ἐκ τῶν μυχίων τῆς καρδίας μου τήν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τόν ἐν Τριάδι Θεόν ἡμῶν, διότι εἶμαι Ὁρθόδοξος Χριστιανός ἐκ γονέων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν καί διότι μέ ἐτίμησε διά τῆς ὑψίστης τιμῆς τῆς ἀρχιερατικῆς Χάριτος καί ἀνέθεσεν εἰς τήν ἐλαχιστότητά μου τήν διαποίμανσιν λαοῦ ἐκλεκτοῦ καί εὐσεβοῦς. Παρακαλῶ καί ἱκετεύω τούς συνεπισκόπους μου νά στείλουν ἐκεῖ εἰς διαδοχήν μου ἄνδρα “πλήρη πίστεως καί Πνεύματος Ἁγίου”, ὥστε νά διορθώση οὗτος τά εἰς ἐμέ ἐλλείποντα, καταστήσῃ δέ τήν Ἐπισκοπήν τμήμα τοῦ Παραδείσου. Ἀμήν. Τό ἔλεος τοῦ Κυρίου ἅς μέ συνοδεύῃ κατά τήν ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου ἐκδημίαν μου».

Ἡ ἐπτάμηνη ἀσθένειά του εἶναι ὀδυνηρή καί ὁ ἴδιος, κατ' ἀναλογία, ὅπως τό πρότυπό του, ὁ Χριστός, φθάνει στήν πλήρη κένωση. Ἐπειδή σέ ὅλη του τήν ζωή ἐξυμνοῦσε τούς Μάρτυρες, καλεῖται τώρα νά ζήσει μερικές πλευρές τοῦ μαρτυρίου τους. Καί τό ἔκανε μέ ἀκράδαντη πίστη στόν Θεό, μέ καρτερική ὑπομονή καί ὀσιακή βιοτή, γνωρίζοντας ὅτι «πᾶς φιλόθεος ἔσται καί φιλόπονος», κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, γιατί μέσα ἀπό τόν πόνο ἐπανορθώνεται ἡ πεσοῦσα καί παθοῦσα φύση μας.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος στερῆται κάθε ἐξωτερική στήριξη καί ἐξουσία, ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ θάνατος πλησιάζει, τότε ἀποκαλύπτεται ὁ ἐσωτερικός του κόσμος μέ ὅλα τά ἀρνητικά καί θετικά στοιχεῖα. Σέ ἐκεῖνον, ἡ ἀσθένειά του ἀνέδειξε ὅλο τό μεγαλεῖο τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς του, τό ὁποῖο στόν μεγαλύτερο βαθμό ἦταν κεκρυμμένο ἕως τότε, τό ἔκρυβε ὁ ἴδιος.

Ἐζησε ὡς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καί ἐκοιμήθη ὡς ὄσιος ἀσκητής, τελειώθηκε κατά Θεόν. Αὐτό φανερώνουν οἱ φράσεις πού ἐξέρχονταν μέσα ἀπό τόν σωματικό πόνο καί τήν βαθυτάτη κένωση στήν ὁποία ἔφθασε.

Δοξολογεῖ συνέχεια τόν Θεό γιά τήν ἀσθένεια, προσεύχεται νά γίνη τό θέλημά Του, εὐγνωμονεῖ τούς ἀνθρώπους πού τόν ἐξυπηρετοῦν, ἐκδηλώνει ποικιλοτρόπως τήν ἀγάπη του σέ ὅλους, ταπεινώνεται καθ' ὑπερβολήν, χρησιμοποιοῦντας ἀπίστευτες ἐκφράσεις αὐτομεμψίας, ἔχει νήψη ἀκόμη καί στόν βαθύτατο ὕπνο, ἀληθινό γνώρισμα ἐρημίτου μοναχοῦ πού ζῆ τήν νοερά προσευχή στήν καρδιά, ὅπως ὁμολόγησε ὁ Γέροντας Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ πού τόν ἐπισκέφθηκε στό Νοσοκομεῖο τοῦ Λονδίνου, καί κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου διακρίνεται γιά τήν ἰσχυρά νήψη. Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀσθένειάς του ἡ καθαρῆ του ψυχῆ αἰσθάνεται τήν ἐπίσκεψη τῆς Παναγίας τοῦ Προυσιώτισσας καί τήν ἀνυμνεῖ, ἀξιῶνεται δέ θείων δωρεῶν μέ τήν λάμψη τοῦ προσώπου του. Ἡ καρδιά του εἶναι ἡρεμῆ, τό πρόσωπό του εἰρηνικό, ὁ νοῦς του προσανατολισμένος στόν Θεό, ἡ ἔξοδός του ἀπό αὐτήν τήν ζωή εἶναι πορεία πρός τήν αἰώνια ζωή. Τό ἀποκορύφωμα τῶν λόγων του εἶναι: «Δέν μέ ἐνδιαφέρει πολύ ἡ ἀρρώστια. Ἄς ἦμουν ἅγιος καί ἄς ἦμουν μέ ἕνα πόδι ἢ μέ ἕνα μάτι». Αὐτός ὁ λόγος τόν χαρακτηρίζει πράγματι ὡς ἅγιο.

Μέσα σέ τέτοια ὀσιακή ἀντιμετώπιση τῆς ἀσθένειας καί τοῦ θανάτου, ἡ ἔξοδός του ἀπό τήν ζωή αὐτή εἶναι ὀσιακή καί θριαμβευτική. Ἡ στιγμή πού βγήκε ἡ ψυχῆ ἀπό τό σῶμα στό δωμάτιο τοῦ Νοσοκομείου στήν Ἀθήνα ἦμουν παρών καί βεβαιῶνω ὅτι ἦταν μιά ἱεροτελεστία. Ἐκεῖνος ἀνέπνεε ἀργά, ἦταν ἡρεμος καί οἱ παρόντες προσεύχονταν καρδιακά. Ἐπικρατοῦσε μιά ἀγιορείτικη ἀγρυπνία μέ ἡσύχιο τρόπο, βιωνόταν «τό τῆς ἡσυχίας μυστήριον», «σιγή δέ βαθεῖα, καί τελετή τις θανάτου», ὅπως ἔγραφε ὁ ἅγιος Γρηγόριος Θεολόγος γιά τήν κοίμηση τῆς

ἀδελφῆς του Γοργονίας.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία συγκεντρώνει πλήθη Ἐπισκόπων, Πρεσβυτέρων, μοναχῶν, θεολόγων, φορέων τῆς Πόλεως καί τοῦ Νομοῦ, φίλων καί γνωστῶν. Ὅλοι ἐκφράζουν τήν ἀγάπη τους καί τόν σεβασμό τους πρός τόν κεκοιμημένο. Ἄλλοι κλαῖνε μυστικά, καρδιακά, καί ἄλλοι αἰσθάνονται χαρά στήν καρδιά τους, ὡσάν νά ἦταν Πάσχα καί μερικοί ὁμολογοῦν: «Δυστυχῶς δέν τόν γνωρίσαμε». Ὁ μακάριος Καλλίνικος ἔκρυπτε στό ἐπισκοπικό κελλί του καί στά ἐσώτατα τῆς καρδίας του ὅλη τήν ὀρμή τῆς ἀγάπης του πρός τόν Θεό, κρατοῦσε κεκρυμμένες τίς μυστικές κινήσεις τῆς θεοφιλοῦς ψυχῆς του.

8. «Σημειοφόρος Ἅγιος»

Μέ τόν θάνατο-κοίμηση ἑνός ἀνθρώπου σταματᾷ ἡ βιολογική ἐπικοινωνία μας μαζί του, δέν μπορούμε νά τόν ἀκούσουμε, νά συζητήσουμε, νά τόν δοῦμε, ἀλλά, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχη τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἑνωμένος μέ τόν Χριστό, ἀναπτύσσεται μιά ἄλλη ἐπικοινωνία, ἡ πνευματική. Τό σῶμα παραμένει στήν γῆ καί γίνεται πόλος ἔλξεως τῶν ἀνθρώπων, πολλές φορές ὁ Θεός θαυματουργεῖ δι' αὐτοῦ, καί ἡ ψυχή βρίσκεται στήν οὐράνια θεία Λειτουργία, ἀνυμνώντας τόν Τριαδικό Θεό. Ὅποτε, ἡ πνευματική παρουσία εἶναι ἰσχυρότερη, ἀφοῦ ὑπάρχει ἐνότητα μεταξύ οὐρανίων καί ἐπιγείων, ἀγγέλων καί ἀνθρώπων, ζώντων καί κεκοιμημένων. Ἄλλωστε, μιά εἶναι ἡ Ἐκκλησία μέ τίς δύο μορφές της, τήν ὀρατή καί τήν ἀόρατη.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ Μητροπολίτου Καλλινίκου δέν διασπᾶται ὁ σύνδεσμος μέ ὅλους ἐκείνους πού τόν γνώρισαν καί τόν ἀγάπησαν. Τό μνήμα του γίνεται χῶρος προσευχῆς καί ἐπικλήσεως τῆς βοήθειάς του, ἀληθινή διαρκῆς μνήμη. Τό κανδήλι τοῦ μνήματος γιά τριάντα χρόνια παραμένει ἀναμμένο, ἀπό τήν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων σέ αὐτόν. Οἱ προσευχές τῶν Χριστιανῶν πρός αὐτόν ἐντείνονται καί τά σημεῖα τῆς παρουσίας του εἶναι ἐμφανῆ.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος ἐμφανίζεται στόν ὕπνο τῶν ἀνθρώπων, τούς παρηγορεῖ καί τούς ἐνισχύει, τούς προστατεύει ἀπό κάθε κακό, θεραπεύει τίς ἀσθένειές τους, τούς ἐνισχύει στόν ἀγώνα τους. Χαίρεται μέ τήν χαρά τους καί λυπᾶται μέ τήν λύπη τους. Κάποια γυναίκα δίνει τήν μαρτυρία ὅτι ἐμφανίσθηκε στόν ὕπνο της, «τό πρόσωπό του ἔλαμπε σάν τό φῶς τῆς ἡμέρας» καί «ἀποκαταστάθηκε ἡ ἡμιπληγία» της. Πολλοί ὁμολογοῦν: «Πέρασαν 15 χρόνια, οἱ φρικτοί πονοκέφαλοι μέ ἔχουν ἀφήσει ἐντελῶς»• «μέ ἀπάλλαξε ἀπό τούς συνεχεῖς πόνους»• «πῆγα στό μνήμα, προσκύνησα τόν τάφο τοῦ Ἁγίου καί ὦ τοῦ θαύματος! Ὁ πόνος ἄρχισε νά ὑποχωρῇ».

Τά σημεία τῆς παρουσίας του εἶναι πάμπολλα καί οἱ θεραπείες ἀσθενειῶν πολλές. Ὅμως, καί τά θαύματα πού συνδέονται μέ τήν ἀναγέννηση τῶν ἀνθρώπων, λόγω τοῦ δυνατοῦ του λόγου, εἶναι πολλά. Αὐτό λέγεται ἀπό τήν ἄποψη ὅτι στήν Ἁγία Γραφή θαύματα ἀποκαλοῦνται οἱ πνευματικές θεραπείες, δηλαδή ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, καί σημεία λέγονται οἱ σωματικές θεραπείες, πού εἶναι ἔνδειξη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ διά τῶν ἁγίων. Ὁ Χριστός εἶπε στόν παραλυτικό: «τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (Ματθ. θ', 2), πού εἶναι τό πραγματικό θαῦμα, καί στήν συνέχεια ἀκολούθησε τό σημείο, δηλαδή ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ: «ἴνα δέ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου ἐπί τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεῖς ἄρον σου τήν κλίνην καί ὑπάγε εἰς τόν οἶκόν σου» (Ματθ. θ', 6).

Θαύματα καί σημεία ἔγιναν καί γίνονται πολλά ἀπό τόν μακάριο Καλλίνικο καί ὅσο ζοῦσε, ἀλλά καί μετά τήν ὀσιακή κοίμησή του. Τά διηγοῦνται ἐπώνυμωσ πολλοί πού τόν γνώρισαν καί πολλοί πού προσευχήθηκαν σέ αὐτόν καί ἔχουν καταγραφῆ στά βιβλία πού ἐγράφησαν γι' αὐτόν. Καί αὐτό ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἁγιασμένης ζωῆς του.

Ἡ ὀσιακή βιοτή του, ἡ καθαρῆ καρδιά του, ἡ διάπυρη προσευχή του, πού θεράπευε καί δαιμονιζομένους, ἔκανε καί τά δαιμόνια νά φρίττουν καί νά τόν πολεμοῦν σέ ὅλη του τήν ζωή. Ὅμως, αὐτός ἔμενε ἀτάραχος μέ τήν δύναμη τοῦ Χριστοῦ. Παρά τίς δυσκολίες καί τά προβλήματα αὐτός ἔμενε εἰρηνικός, εὐχετικός, ὑπομονετικός. Ἀπό τότε πού ἦταν Πρεσβύτερος ἡ προσευχή του εἶχε ἰσχυρή δύναμη καί ἐλευθέρωσε ἀνθρώπους ἀπό τά πονηρά πνεύματα, πού τούς εἶχαν καταλάβει. Γιά νά γίνῃ αὐτό ἀπαιτεῖται ἡ προσευχή νά ἔχη δύναμη. Δέν πρόκειται μόνον γιά ἀπελευθέρωση τῶν ψυχῶν ἀπό τά πάθη, ἀλλά γιά ἐλευθέρωση καί τῶν σωμάτων ἀπό τήν κυριαρχία τῶν δαιμόνων, ὅταν ἐκεῖνοι καταλαμβάνουν καί τήν ἀκρόπολη τῶν ἀνθρώπων, τόν ἐγκέφαλο, καί ὁμιλοῦν δι' αὐτῶν, κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ. Μέ τήν δύναμη τῆς προσευχῆς του ἔβγαλε δαιμόνια ἀπό δαιμονισμένους ἀνθρώπους, πράγμα πού εἶναι ἡ οὐσία καί τό ἔργο τῶν Ἀποστόλων καί τῶν διαδόχων τους, κατά τήν ἐντολή τοῦ Χριστοῦ: «σημεῖα δέ τοῖς πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι». (Μάρκ. ιστ', 17-18).

Ἡ μαρτυρία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος κυροῦ Ἰακώβου ὅτι τό δαιμόνιο πού εἶχε εἰσέλθει σέ δύο κοπέλες, τήν ὥρα πού ἐκεῖνος διάβαζε τούς ἐξορκισμούς, φώναζε-οὔρλιαζε καί «ὁμολογοῦσε» ὅτι τόν ἔκαιγε ἡ παρουσία τοῦ Καλλινίκου, πού ἔλαμπε ἐκείνη τήν ὥρα στό Φῶς, καί ὅτι τό συγκεκριμένο δαιμόνιο τό εἶχε βγάλει ὁ Καλλίνικος, ὅταν ζοῦσε, ἀπό ἕναν δαιμονισμένο νέο, καί ὅτι ὁ Καλλίνικος ἁγίασε μέ τό «τρύπιο πορτοφόλι» του καί τήν ἀγάπη του, εἶναι

ἀξιόλογη μαρτυρία καί ἐπιβεβαίωση τῆς ἀγιότητος τοῦ Καλλινίκου. Δέν πρόκειται γιά μαρτυρία τῶν δαιμόνων, ἀλλά γιά μαρτυρία εὐλογημένου Ἐπισκόπου, τοῦ μακαριστοῦ Ἀργολίδος Ἰακώβου.

9. Ἡ ἀγιότητα, ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου

Σκοπός τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νά γίνη ἅγιος, πού σημαίνει νά μεθέξῃ τῆς ἀκτίστου θεοποιῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, διά τῶν διαδοχικῶν καθάρσεων καί τοῦ φωτισμοῦ τοῦ νοός. Ἡ ἀγιότητα δέν εἶναι ἀπλῶς ἠθική κατάσταση, ἀλλά κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Ὁ Θεός παραγγέλλει: «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄, 16). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι οἱ σαρκικοί πατέρες διαπαιδαγωγοῦν τά παιδιά τους γιά λίγο χρόνο, ἐνῶ ὁ Θεός διαπαιδαγωγεῖ τούς Χριστιανούς γιά νά γίνουν μέτοχοι τῆς ἀγιότητάς Του: «οἱ μέν γάρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατά τό δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευσον, ὁ δέ ἐπί τό συμφέρον, εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ» (Ἐβρ. ιβ΄, 10).

Ὅλα ὅσα ἔχει ἡ Ἐκκλησία, ἤτοι τά Μυστήρια, τήν διδασκαλία, τήν προσευχή, τήν ἄσκηση, ἀποβλέπουν στόν ἁγιασμό τοῦ ἀνθρώπου, «εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος» τοῦ Θεοῦ (Ἐβρ. ιβ΄, 10). Γι' αὐτό οἱ πρῶτοι Χριστιανοί ἀποκαλοῦνταν ἅγιοι, κλητοί ἅγιοι, πού κατοικοῦν σέ μιὰ ὀρισμένη Ἐκκλησία. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος προτρέπει: «κατά τόν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καί αὐτοί ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται· ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄, 15-16).

Οἱ Ἀπόστολοι ὅταν ἀποφάσισαν νά χειροτονήσουν διακόνους, ζήτησαν ἀπό τούς Χριστιανούς νά τούς ὑποδείξουν ἐπτά κατάλληλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι νά ἔχουν δύο γνωρίσματα, ἤτοι νά ἔχουν τήν καλή μαρτυρία τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας («μαρτυρουμένους») καί νά εἶναι «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας». Εἶπαν: «ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπί τῆς χρείας ταύτης» (Πράξ. στ΄, 3).

Ὁ σκοπός τοῦ Χριστιανοῦ νά γίνη ἅγιος δέν εἶναι μιὰ «πολυτέλεια», ἀλλά ὁ βασικός σκοπός τῆς δημιουργίας του ἀπό τόν Θεό καί τῆς ἀναδημιουργίας του ἀπό τόν Χριστό.

Τέτοιος ἀναδείχθηκε, μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τόν δικό του φιλότιμο ἀγώνα, ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Καλλίνικος. Ὅσοι τόν γνώρισαν ἀπό κοντά καί ὅσοι διάβασαν τόν βίο του ὁμιλοῦν ἀβίαστα γιά τήν ἀγιότητά του.

10. Ἐπίσκοποι ἅγιοι

Τό Συναξάρι τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ ζωντανή ἐκκλησιαστική ἱστορία, ὅπου

καταγράφονται οί βίοι τῶν ἁγίων, εἶναι γεμάτο ἀπό ἁγίους ὄλων τῶν ἡλικῶν, ὄλων τῶν τρόπων μέ τούς ὁποίους τελείωσαν τήν βιολογική ζωή τους (ὄσιακή κοίμησι, μαρτύριο) καί ἀπό ὄλες τίς τάξεις καί κατηγορίες τῶν Χριστιανῶν. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν Πατριάρχες, Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι, Διάκονοι, μοναχοί, ἔγγαμοι, ἄγαμοι, νέοι, ἔφηβοι, μικρά παιδιά, νήπια, πού συγκαταλέγονται στό συναξάριο τῶν ἁγίων. Κανένας δέν ἐξαιρεῖται ἀπό τό μεγαλειῶδες προνόμιο νά γίνη ἅγιος, ἀφοῦ αὐτός εἶναι ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τόν τελευταῖο καιρό, μέ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί εἰδικά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου πλούτισε τό ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μέ συγχρόνους ἁγίους, ἱερομονάχους καί μοναχούς, μέ ἀστέρια φωτεινά πού λάμπουν στό στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅμως, ὑπάρχουν λαμπροί καί ἐξαγιασμένοι Ἐπίσκοποι, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Ἐδέσσης Καλλίνικος, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τήν ἴδια χάρη ἀγιότητος, σέ συνδυασμό μέ τήν ἀρχιερωσύνη τους. Ὁ Θεός δίνει σέ ὄλους τήν Χάρη Του, κυρίως σέ Ἐπισκόπους γιά νά ἐκπληρῶνουν τό ὕψος τῆς διακονίας τους. Δέν εἶναι δυνατόν ἡ ἀγιότητα νά περιορίζεται μόνον σέ μοναχούς καί ἱερομονάχους, γιατί μιά τέτοια νοοτροπία συνιστᾷ ἔλλειμμα ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος.

Μέ ἀξίωσε ὁ Θεός νά ζήσω κοντά στόν ἅγιο αὐτόν ἱεράρχη• νά μείνω δέκα πέντε χρόνια μαζί του στό Ἐπισκοπεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας• νά αἰσθανθῶ αὐτήν τήν συνοίκηση ὡσάν νά ἤμουν σέ μιά Καλύβη κάποιος Ἱερᾶς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους• νά διατηρῶ στήν μνήμη μου πολλά γεγονότα• νά παρασταθῶ κοντά του κατά τήν διάρκεια τῆς πολύμηνης ἀσθένειάς του• νά ζήσω δίπλα στόν δικό του Γολγοθᾶ• νά τόν περιποιῶμαι ὡς νοσοκόμος• νά ἀκούσω τό ἐκπληκτικό ἄνοιγμα τῆς καρδιάς του• νά δῶ τόν ὄσιο ἀσκητή, πού εἶχε ἀδιάλειπτη μνήμη Θεοῦ καί ἀκατάπαυστη προσευχή• νά δῶ πῶς ἐκφράζεται ἡ νήψη καί κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου• νά διαπιστώσω τήν καθαρότητα τῆς καρδιάς καί τοῦ σώματός του, ἐφάμιλλης μέ τήν καθαρότητα μεγάλων ἀσκητῶν• νά ἀξιωθῶ νά δῶ στό πρόσωπό του μιά ζωντανή Φιλοκαλία, ἕνα ζωντανό Γεροντικό, ἕνα εἰκονογραφημένο Εὐαγγέλιο• καί νά δώσω μαρτυρία τῆς ἀγιότητός του.

Κοντά του ἔζησα τήν ἐν Χριστῷ ἀγάπη καί ἐλευθερία. Ἀπό τίς πρῶτες ἡμέρες πού πῆγα στήν Ἐδεσσα μοῦ ἔδωσε νά διαβάσω τό Συμβουλευτικόν Ἐγχειρίδιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καί ἀργότερα μέ προέτρεψε νά διαβάσω τό Ἑορτοδρόμιον τοῦ ἁγίου Νικοδήμου, ἀπόδειξη πῶς ἤθελε νά εἶναι οἱ ἱερομόναχοι. Σέ μεγάλο βαθμό σέ αὐτό τό γεγονός ὀφείλεται πού ἀγάπησα τήν ἡσυχαστική παράδοση, τήν προσευχή, τήν ἐπικοινωνία μου μέ τό Ἅγιον Ὁρος, ἰδιαίτερα μέ τόν ἅγιο Παῖσιο καί τόν π. Σωφρόνιο τοῦ Ἑσσεξ. Ἐκεῖνος, χαιρόταν ὑπερβολικά αὐτές

τίς ἀναζητήσεις μου.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος εἶναι ἅγιος Ἐπίσκοπος ὄχι ἀπλῶς ἕνας ἀσκητής Ἐπίσκοπος. Στά κείμενα πού ἔχουν γράψει γι' αὐτόν διάφοροι ἄνθρωποι πού τόν γνώρισαν, ἄλλος λίγο καί ἄλλος πολύ, ὅλοι ὁμιλοῦν γιά ἕναν ἅγιο Ἐπίσκοπο. Καί ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, Ἱεροκήρυκός του καί στενός συνεργάτης του, διατύπωσε πολλές φορές τήν ἄποψή του γιά τήν ἀγιότητα τοῦ προκατόχου του Καλλινίκου, συνέταξε τήν ἱερά Ἀκολουθία του, τόν Παρακλητικό Κανόνα, τούς Χαιρετισμούς καί τά Ἐγκώμια. Καί ἄλλοι συνέταξαν ἱερές Ἀκολουθίες καί ἀγιογράφησαν τήν μορφή του.

Ἀξιῶθηκα νά εἶμαι ὁ πλησιέστερος ἄνθρωπος πού βρισκόμουν κοντά του ὅσο ἦταν Μητροπολίτης στήν Ἑδεσσα. Καί διαβεβαιώνω ὅτι δέν μπορῶ νά θυμηθῶ κανένα ἀρνητικό σημεῖο ἀπό τήν ζωή του, ἀφοῦ ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις του εἶχαν τό ἄρωμα τῆς ἀγιότητος. Μέ βεβαιότητα, λοιπόν, λέγω ὅτι τό Θέρμο καί τό χωριό του Σιταράλωνα, ἡ Αἰτωλοακαρνανία, ἡ Ἑδεσσα καί γενικότερα ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησαν μιά ὀσιακή μορφή, μιά ἐξαγιασμένη προσωπικότητα, ἕναν ἅγιο Ἐπίσκοπο, πού λάμπει στήν οὐράνια Ἐκκλησία, καί μέ τήν ἀπόφαση τῆς ἀναγραφῆς του στό ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας λάμπει πλέον καί στήν ἐπίγεια ὄψη τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης Καλλίνικος, ὅταν τόν ἔβλεπε κανεῖς, ἰδίως στήν θεία Λειτουργία, ὅπως κάποιος παρατήρησε, ἦταν μιά «ζωντανή ἀγιογραφία». Καί κατά τόν μακαριστό π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο ἦταν «μιά ὀσιακή μορφή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί «ἐδόξασε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς, τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί ἐτίμησεν ὅσον ὀλίγοι, τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν», εἶχε «ὀσιακή βιοτή καί ὀσιακά τέλη». Καί ὁ ἅγιος Παΐσιος τόν χαρακτήριζε «Ἄγιο Ἐπίσκοπο». Κατά τήν μαρτυρία τοῦ πνευματικοῦ του τέκνου Ἱερομονάχου π. Παϊσίου, ὁ ἅγιος Παΐσιος «πολύ ἐξετίμησε τόν Καλλίνικο γιά τήν εὐλάβεια καί τήν ἀγάπη του στήν Ἐκκλησία. “Ἄγιος Ἐπίσκοπος” ἔλεγε καί εἶχε πεῖ ὅτι δέν ξαναεἶδε ἄλλον ἐπίσκοπον σάν τόν Καλλίνικο μέχρι τότε».

Νά ἔχουμε τήν εὐχή καί τίς πρεσβεῖες τοῦ νεοφανοῦς ἀγίου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Καλλινίκου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας.